

Més de mil tones de fem

No volem hipotecar el futur de Llombai." Amb aquestes paraules, els veïns manifesten la seua oposició a la instal·lació d'un abocador d'alta densitat al poble, on anirien les 1.500 tones diàries de fem que produeix l'àrea metropolitana de València. Llombai (Ribera Alta) no vol patir les conseqüències que ara viuen els veïns de Riba-roja de Túria (Camp de Túria) on les escombraries s'acumulen sense control i amb una manca total de salubritat. Precisament l'estat alarmant en què es troba l'abocador de Basseta Blanca, a Riba-roja, ha impulsat el Consell Metropolità de l'Horta (CMH) —organisme amb competències absolutes en matèria de residus sòlids urbans—, a fer el projecte de Llombai. Ja fa vuit anys que el CMH intenta trobar una solució per a les escombraries de València, perquè des de 1987 Basseta Blanca sobrepassa els límits autoritzats de volum.

Ara, el Consell de l'Horta vol construir a la partida de Sogrony, a dos quilòmetres del nucli urbà de Llombai i a 500 metres de les zones residencials, un complex femater amb una extensió de 600.000 m². A canvi, el poble rebrà 45 milions de beneficis i tres milions més en concepte d'impostos. A més, el CMH assegura que es podrien crear al poble 80 llocs de treball, qüestió aquesta última difícil de creure, ja que actualment en qualsevol abocador (a Pic dels Corbs, prop de Sagunt, per exemple) no treballen més de cinc persones i a la planta de reciclatge de Guadasuar (Ribera Alta) poc més de 25. "En cas que siga cert —manifestava Xavier Peris, portaveu de la coordinadora antiabocador del poble—, això suposaria el desmantellament de la plantilla de

El futur dels residus sòlids urbans de l'àrea metropolitana de València pot acabar als tribunals. Els veïns de Llombai no volen un abocador d'alta densitat al poble, mentre el fem s'apila il·legalment al complex de Basseta Blanca, a Riba-roja.

Fervasa (uns 100 treballadors) per oferir els llocs de treball a Llombai.

Les protestes i mobilitzacions que els veïns han protagonitzat, agrupats en la coordinadora antiabocador, arriben després que l'Ajuntament de Llombai signara el 24 de novembre passat un conveni amb el CMH per a l'habilitació de l'abocador i per a la planta de reciclatge. L'únic regidor que s'hi oposa és el d'UPV, Jordi Sanz. La resta, els sis regidors d'UV, els dos del PSPV-PSOE, un d'Esquerra Unida i un altre del Partit Radical Socialista Valencià, donen el vist-i-plau a l'abocador. Quatre dies després, la coordinadora i la Federació Ecologista fan la primera assemblea informativa. Les mobilitzacions se succeeixen fins que el 4 de març d'enguany, i vista la pressió dels veïns, plasmada en més de 3.000 signatures, l'Ajuntament, en ple extraordinari, decideix rescindir el conveni amb el CMH i el qualifica de lesiu per als interessos del poble. A més, els regidors socialistes, la regidora del PRSV i el d'UPV obliguen l'alcalde a convocar un plenari que tracte de la revocació del conveni, i que és previst per al proper 14 d'abril.

A partir d'aquell moment la polèmica està servida mentre espera passar a mans dels tribunals, si bé l'alcalde de Llombai, José Sanz, d'Unió Valenciana, vol convocar un referèndum "per comprovar si el poble sap el que es fa". Fins que l'administració central l'autoritze i tenint en compte que seria consultiu i no pas vinculant, el CMH ja ha donat una resposta. Segons el seu president, el socialista Antonio Cubillos, "l'Ajuntament de Llombai hauria de demostrar la lesivitat de l'abocador davant un contenciós-administratiu. La rescissió del conveni és il·legal. Tots els regidors tenen

L'eliminació de residus sòlids a l'àrea metropolitana de València

n disputa

responsabilitats i per tant hauran de pagar danys a tercers”.

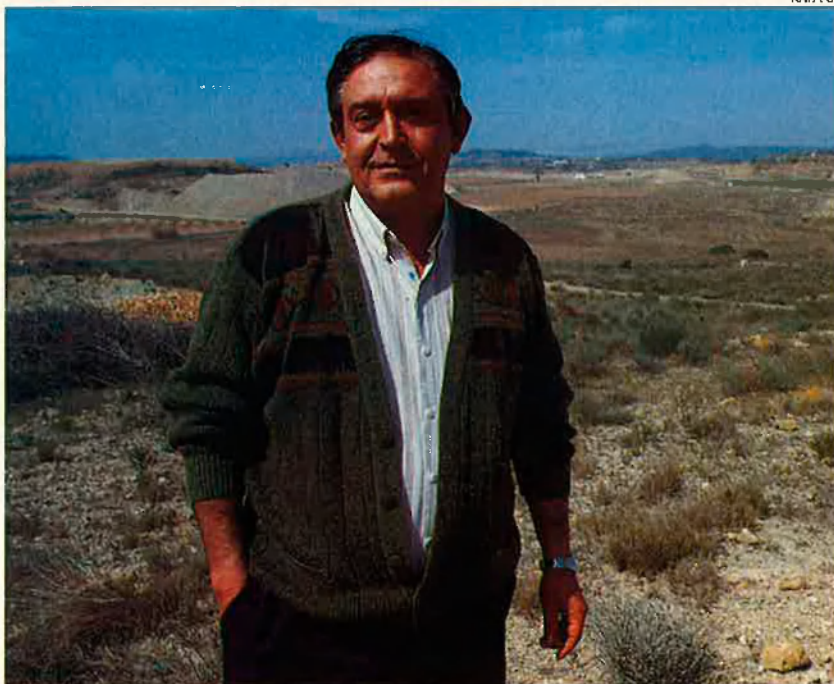
Enmig d'aquest batibull, la Conselleria de Medi Ambient de la Generalitat valenciana manté una postura de simple espectadora, malgrat que els uns i els altres demanen la seua intervenció. “El procés –diu el secretari general d'aquest departament, Francesc Signes– s'ha plantejat de manera bilateral entre l'Ajuntament de Llombai i el CMH. La Conselleria és conscient que el greu problema generat a Basseta Blanca ha obligat el Consell a moure's ràpidament, ja que no es pot deixar el fem al carrer. Entenem també la postura dels veïns, però per desgràcia no podem prescindir d'aquest tipus d'instal·lacions i la realitat és que en algun lloc s'han d'ubicar”.

No obstant això, la Conselleria busca llocs alternatius a Llombai, ja que un possible procés judicial amb Basseta Blanca saturada no és precisament un panorama tranquil·litzador. “És cert que busquem altres alternatives –manifesta Signes– però amb la perspectiva de no negociar únicament amb l'Ajuntament, sinó d'implicar el col·lectiu de ciutadans i grups ecologistes. No podem donar noms, per evitar que passe com a Llombai.”

Manca d'estudi ambiental. El CMH ha comprat 80.000 m² de la partida de Sogrony per a la construcció de l'abocador i ha adjudicat la redacció definitiva del projecte, dependent de la declaració d'impacte de la Generalitat, i les obres a l'empresa Lujçan per valor de 255 milions de pessetes. Això vol dir que l'administració metropolitana ha garantit la viabilitat de la planta de Llombai sense comptar amb l'estudi d'impacte ambiental, adjudicat a l'empresa Prodeín i que, segons diuen, estarà acabat el 15 d'abril.

Amb aquesta actitud, el CMH vulnera la Llei 2/89 de la Generalitat valenciana sobre Impacte Ambiental, com també el decret 162/1990. Totes dues disposicions regulen els terminis d'exposició pública i garanteixen la possibilitat de presentar recursos o al·legacions al procés d'anàlisi i valoració d'aquest estudi. “Estan, doncs, practicant una política de fets consumats”, diu Xavier Peris, de la coordinadora antiabocador, “ja que sense fer l'estudi ambiental han comprat els terrenys i la maquinària i han procedit a l'adjudicació de la redacció del projecte i les obres”.

Segons l'única perforació prèvia realitzada per la mateixa empresa Prodeín, la partida de

RAFA GIL

José Sanz, alcalde de Llombai, vol convocar ara un referèndum “per comprovar si el poble sap el que es fa”. El passat 24 de novembre, però, l'Ajuntament va signar un conveni amb el Consell Metropolità de l'Horta per a l'habilitació de l'abocador amb l'única oposició del regidor de la UPV.

Sogrony resulta permeable, és a dir, existeix el risc de contaminació d'aqüífers de la zona pels lixiviats (aigües contaminades procedents dels abocadors). Segons un estudi realitzat per la UPV, “altres aspectes que cal considerar són les condicions climàtiques, amb persistència de vents de ponent, és a dir, direcció de l'abocador cap a la població, i manca de Pla de Gestió que delimita l'impacte diari de més de 500 camions sobre la població, així com d'estudis sobre el règim de pluges i l'impacte ambiental”. Pels veïns, el complex de tractament de residus senzillament hipoteca el futur del poble, “fent pagar a aquesta població la falta de planificació del CMH”, puntualitza Xavier Peris.

“Com que no es fa la recollida selectiva del fem en origen per destriar-ne els materials més perillosos per al medi i com que no està previst el tractament del fem en la planta de Fervasa, a Llombai arribaria, almenys, el 50% del fem fresc, és a dir, tal i com es llança a la bossa del fem”, afegeix Peris. Pel que fa a aquests arguments, el president del CMH, Antonio Cubillos, manifesta que a Llombai no saben el que és un abocador d'alta densitat, “i com a exemple hi ha el de Pic dels Corbs, a Sagunt, on el 95% del lixiviats s'han evaporat i han anat a l'atmosfera i la resta va a plantes de depuració. No existeix, per tant, contaminació subterrània ni olors, ja que no es forma anhídric i el fem queda tan dur com si fora una autopista”. Segons la coordinadora, no es pot comparar l'un abocador amb l'altre. “Quant a les dimensions –manifesta Xavier Peris–, en la primera fase de Llombai hi ha previstos 150.000 m², mentre que el de Pic dels Corbs arriba, com a molt,

als 10.000 m². A més s'ha de tenir en compte la ubicació: el segon està situat entre dues muntanyes, mentre que el primer es vol fer en un pla on hi ha perill de contaminació del riu Magre." Respecte a les condicions que reuneix la partida de Sogrony per ubicar el complex femater, el CMH assegura que "si el grau de permeabilitat del terreny no és l'adequat, el projecte tècnic ho resoldrà".

Fem sense control. La polèmica suscitada arran de l'abocador de Llombai no és la primera a què s'enfronta el CMH. Les instal·lacions de Basseta Blanca a Riba-roja del Túria són un malson que encara continua. Aquest abocador encara haurà d'emmagatzemar més de 200.000 tones de fem en els sis mesos que, en el millor dels casos i sent optimistes, queden d'explotació. En realitat, el complex femater sobrepassa en 3.932.000 m³ la capacitat per a la qual es va crear (un màxim de 290.083 m³ de residus).

Segons un estudi d'Acció Ecologista Agró, Basseta Blanca tenia previst acollir 92.573 tones de fem l'any, però aquesta xifra puja a 425.000 tones. Un estudi fet per tècnics d'UPV revela que aquest abocador, utilitzat en els últims set anys, no reunia les condicions de salubritat necessàries i tampoc es van realitzar els corresponents controls per detectar la possible contaminació dels aqüífers del voltant. Un altre estudi fet per l'Ajuntament de Riba-roja apunta que ja a finals de 1991 l'abocador sobrepassava en 20 metres d'altura, en 70 de longitud i en 60 d'amplària les dimensions previstes inicialment.

En el cas de Basseta Blanca, les denúncies s'han anat multiplicant de forma alarmant. UPV ha presentat una denúncia a la Fiscalia del Tribunal Superior de Justícia del País Valencià per presumpte delictes ecològic i pensa dur el cas davant el Parlament Europeu.

En l'abocador de Pic dels Corbs (foto), prop de Sagunt, no treballen més de cinc persones. Per aquest motiu, els veïns de Llombai no creuen, com afirma el CMH, que el nou abocador poguera crear 80 llocs de treball

També l'han denunciat Acció Ecologista Agró i Esquerra Unida, com també el mateix Ajuntament de Riba-roja, que, després de decretar el desembre passat el tancament de l'abocador, s'ha vist obligat a revocar aquesta ordre.

La gestió que el CMH ha dut a Basseta Blanca reforça la desconfiança dels veïns de Llombai pel que fa a les promeses d'un abocador sense olors i contaminació. En opinió del regidor d'UPV, Jordi Sanz, "la incapacitat de l'Ajuntament de Riba-roja per poder tancar Basseta Blanca fa pensar que a Llombai es pot repetir la mateixa situació".

Al País Valencià hi ha actualment 22 centres de tractament operatiu per als residus sòlids urbans. D'aquests, deu són plantes de compostatge i els altres dotze són abocadors qualificats de "controlats". En conjunt, tenen capacitat per a tractar 833.000 tones/any, la qual cosa representa el 49% del total dels residus anuals. Des del punt de vista tècnic, únicament es poden considerar correctament tractats el 20% dels residus generats, ja que el 29% restant és processat en plantes de tractament obsoletes que res tenen a veure amb les utilitzades a la resta de països europeus.

L'estratègia comunitària de gestió de residus advoca pel desenvolupament de tecnologies netes en els processos industrials i polítiques fiscals que eviten la producció de productes contaminants i no reciclables. Només com a última possibilitat parla de recórrer a la pràctica d'abocadors controlats i d'alta densitat, que, en tot cas, representen un avenç respecte als incontrolats, els quals donen cabuda a més d'un 50% dels residus que produeixen els valencians.

La política de la Conselleria de Medi Ambient i del CMH en aquesta matèria es recull al Pla Estratègic d'Infraestructures de Tractament de Residus Sòlids Urbans. Pel que fa a l'àrea metropolitana de València, el projecte d'actuació es divideix en tres fases (vegeu mapa adjunt). La primera, que s'executarà enguany, preveu el tractament dels residus en l'actual planta de Quart de Poblet (l'Horta), la construcció de l'abocador d'alta densitat a Llombai i la intensificació de l'activitat inspectora medioambiental. Una segona fase, fins a l'any 1996, projecta l'entrada en funcionament de l'abocador de Llombai, la substitució de la planta de Quart de Poblet i l'ampliació de l'abocador de Llombai. Per últim, i fins l'any 2011, es preveu la recollida selectiva dels residus i el tancament dels abocadors del Real de Montroi i de Basseta Blanca.

El futur, però, no es presenta tan clar com es veu al paper en cas que el conflicte entre el CMH i l'Ajuntament de Llombai arribe als tribunals.

Esther Roig